

Līgatnē uzbūvē smiltēni

■ **NEBIJUSI BŪVE.** Līgatnieša Riharda Vidzicka jaunā māja paziņu lokā ieguvusi nosaukumu - *smiltēne*, jo pamatā būvēta no smiltīm, māla un aplāta ar velēnām, bet priekšnams tapis no malkas, māla un stikla pudelēm.

Foto: MĀRIS BUHOLCS

MAIRITA KAŅEPE

Līgatnes upes krastā, dabas parkā tapusi māja, kurai Latvijā nav līdzīgas.

Vienkoču parka jaunā māja veidota no 500 maisiem, pildītiem ar smiltīm un mālu, aplāta ar velēnu jumtu, bet priekšnams celts no koka pagalēm un dekorēts ar vīna pudeļu vitražām. Viss kopā pirmajā acu uzmetienā atgādina par bilžainajām rūku grāmatām. Tikai tas nav rūku namiņš no pasakas, bet nopietnu vīru veikums šīs vasaras garumā, radot celtni, kurā vispusīgi izmantotaseko būvniecības idejas.

Koktēlnieks, Vienkoču parka veidotājs Rihards Vidzickis, nopietni aizraujoties arī ar eko būvniecības izpēti, nu ir īstenojis ieceri uzcelt māju tikai no dabas un otrreizējiem materiāliem. Materiālu izmaksas iznākušas samērā nelielas - kopā tūkstoš latu. Tajā skaitā ir kādā fermā izlietotas lopbarības nevajadzīgie maisi, dzelonādrāts, kas ar smiltīm un mālu piebrietos maisus satur. Kokmateriāli no tuvējās kokzāģētavas. R. Vidzickis uzsver, ka areko būvniecību jāsaprot netikai materiālu izvēle, bet arī princips, ka izejvielas rodamas pēc iespējas tuvāk apkārtnē, lai nebūtu tālu jātransportē.

Darbs pie eko mājas tapšanas nav maksājis naudu, jo māja tapusi talku veidā, Rihardam palīgā nākuši do-

mubiedri - trīs, četri, retu reizi septiņi vīri. Strādāts, spēkus nežēlojot. „Tagad patīkami atcerēties šo vasaru, bet nedēļas nogales celtniecības darbā bija ļoti smagas. Nav joka lieta cilāt mālu un smiltis, blietēt maisos. Rožaini nelikāstajos brīžos, kad maisi samirka lietū un *staigāja*, velēnas šļuka nost,” grūtāko ar smaidu atceras idejas autors brīdī, kad 25 m² telpā, jau apmēbelētā ar masīvu galdu un tronim līdzīgiem krēsliem, nesteidzīgi var malkot zaļo tēju, vērot telpu, kas apdzīvota ar simpātiskām koka lietīņām. Siltumu rada krāsniņa, rudens skopo gaismu, kas rēni ielīst pa nelieliem logiem, papildina elektriskā gaisma. Spuldzītes ieslēptas oriģinālā stikla pudeļu lustrā. Priekšnamā ierīkota izlietne roku un trauku mazgāšanai, stūrītis piekrauts ar dārzeniem, kas izauguši turpat mājas priekšā izveidotajā ekoloģiskajā dārziņā un komposta kaudzēs. Pieslietās kāpnes ved uz otro stāvu, kur var ierīkot gulvie-

tu, bet pagaidām darbojas ventilatori līdz ar krāsns izplatīto siltumu, žāvējot smilšmāla sienas, līdz tās kļūs cietas kā mūris.

„Vietu mājai izraudzījās un iezīmēju pagājušajā rudenī, visu ziemu domāju, kā to labāk uzhūvēt, internetā pētīju pieredzi pasaulē, sazinājos ar cilvēkiem, kuri aizrautuies ar ekoloģisko domāšanu,” idejas dzimšanas procesu atklāj autors. Vienkoču parkā, kas radīts koka amatniecības un vienkoču izstrādājumu popularizēšanai, tagad nozīmīga vieta ierādīta arī ekoloģiskās domāšanas popularizēšanai saimniekojot. Pirmā ekoloģiskā mājiņa ar velēnu jumtu pirms pāris gadiem tapa trušiem, ik dienu izraisot apmeklētājos sajūsmu par izdomu. Vēl lielāku radīs saimnieka namiņš, kur koktēlnieks šoziem iecerējis apdzīvot, rakstot doktora disertāciju par kokmateriālu izmantošanas Latvijā tradīciju izpēti.

Gada tumšākā laika iestāšanos Vienkoču parkā jau vairākus gadus atzīmē, oktobra pirmajā sestdienā rīkojot lāpu gājienu un parku, koka skulptūras izgaismojot ar sveču lukturiem. „Sākumā uguns nakti rīkoju draugu lokam, bet tagad tas kļuvis par pasākumu apmeklētājiem - īso rudens dienu padarīt gaišāku un uzlādēt sevi garajam tumšā laika periodam,” sestdien pirms krēslas parkā veidojot sveču izgaismotus celiņus un gaidot viesus, sacīja R. Vidzickis. □

Pirmā ekoloģiskā mājiņa ar velēnu jumtu pirms pāris gadiem tapa trušiem.